

Prologus primus libri primi

Trin. ord. s. cuius in suscepsio.
1556

**INCIPIT PROLOGVS IN LIBRVM
 QVI IN TITVLATVR ARBOR VITE
 CRVCFIXE IESV. ET DICITVR OPVS
 VBERTINI DE CASALI. QVI FVIT FRA
 TER PROFESSVS ORDINIS MINORVM
 BEATI FRANCISCI.**

Universis christi iesu vere fide-
 libus & sancte paupertatis a-
 micis: maxie gementibus: &
 dolentibus sup malis iundati-
 bus ecclesie deformate: & be-
 nedicti iesu uite ipietate facti
 lega mortue & sepulte. Pau-
 perculus & indignissimus iesu
 christi: & sue scissime matris & oium uestru inutilis
 seruus frater vbertinus magis noie q re: ordinis
 bti francisci pfessus: ac p hoc p uero cognoie maxi-
 mus pctore: oibus pponit q sacrilegus ipse coem-
 nit christu iesu. sereni dei filiu & iuiolabile uirgi-
 ne maria ipsius eterni dei iesu dignissimam matre p-
 nobis i hoc mudo crucifixos paupes & despectos
 fidelit imitari. **I**esus xps dei filius heri & hodie
 ipse & in secula: iuxta apostoli sententiam: secun-
 du propriu uerbum apocalipsis primo ipse & ulti-
 mo: alpha & o pncipiū & finis primus & nouissi-
 mus: q fuit mortuus & nūc ē uiuēs i seclā seculorū.
 Ipse ē mediator dei & hoium hō xps iesus. Ipse me-
 dius nrm stās que ipie nos nescimus. Ipse pncipiū
 mediū & finis nre salutis. Similiter ipse se fecit p-
 cipiū mediū & finē libri sequētis. Nā huius libri
 ipse ē singulariter actor & materia finis & forma.
 Nihil eni in hoc libro intendit nisi iesu christi no-
 ticia & dilectio uiscerosa & imitatoria uita. Hic est
 speciose mirre fasciculus q a primeuo nouitiatus
 mei inter ubera mea se collocare studuit: a quibus
 millesest milies p meā ipuritatē sacrilegā crudeli-
 ter ē eiectus. Nā a pncipio spūs eius ex quo in me
 stat: memoria satagebat hunc mirre fasciculū colli-
 gere de tota silua latissima sue uirtuose uite quasi
 ab uberibus mris mee ipellēs eius uestigia imitari
 Et ex decimoquarto āno uite mee cū multis pre-
 ambulis desideris ad sue uite sacratissimū ordinē
 p seraphicu uirg frānciscū ab ipso iesu mirre istitutū
 mirabiliter me adduxit: a pfe & mte oblatū: que usq
 hodie miser magis comaculare q excolere: dū in
 medio flumis uite relaxare positus cū labētibus
 labor: quibus & ego factō non uerbo sepe sū oca-
 sio labendi. **V**icet aut inter uanos studentiu cu-
 neos secūdu huius tps maliciā fueri cōuertatus: ac
 sepe philosophicis studiis deditus: spūs tamē bene-
 dicti iesu sup me ipulit ista cōtēnere. **O** quotiēs
 reieci: quotiēs ppositū nudus nudum iesu seq & sa-
 cre regule lre q uere spūs ē: imobiliter adherere. **A**llud
 tamē ppositū retardate malitia sepe peius feci i re-
 laxatōe uite & aliis miseris huius tps: q hi quos
 nō sic spūs iesu interius agitabat. **E**t iō uita mea qsi
 sep fuit sacrilega: spiritū iesu cōtinue uiolā q fortū

tudis conatibus mētē meā rebellē cōfrigebat interi-
 us seipm ingerens stabiliter pmanurum: Sicq mī
 hi indigno tā fortiter se imilit. q a nouitiatus prin-
 cipio in totū cor meū occupare uellet in artibus ul-
 te sue. quā & mihi distinxit septenario: iuxta nume-
 rū dieꝝ septimane: ut sic cū in orbē trāsissent dies
 totius uite iesu & reuerendissime mris sue in corde
 meo uolueret decursus. Fateor q tāta me unioe iū-
 gebat sibi: ut nō tā pperita recolere q presentia iugi-
 ter mihi uideret ispicere. **E**t nūc me asinū: nūc bo-
 uē: nūc presepū: nūc fenū sup quod iacebat: nūc
 sibi assistētē famulū: nūc sibi cōgenitū uterinū: nūc
 ipsū puulū iesum faciebat me mira trāsformatōe
 sentire in oibus actibus uite sue. **M**e quoq duce-
 bat secū i egyptū fugiēs: & rediēs in tēplo: cū mīe
 ingrediēs in nazareth: uiuēs in baptismo: in deserto
 in sue prediciōis decursu: cōtinuo in isidiis: fugis
 & cōtumeliis: & iniuriis: miris modis me qsi sibi
 assistere faciebat. **T**andē iuxta sue passionis suppli-
 cia sic me trāsformatiue sibi faciebat assistere: ut
 nūc mihi uideret magdalena peccatrix: nūc quedā
 ab ipso electa sponsa: nūc frā & discipulus electus
 iohannes ille: nūc pia mī lamentās que ipsū genuit
 nūc latro dexter sibi cōfixus: nūc ipse purus iesus i li-
 gno crucis damās: et in dolore expirās. **S**ic & i se-
 pulture eius clausurā & in inferno habitā uictoriā
 ac post in resurrectōis & ascensionis sue gloriam
 & cōfessionē paternā miris modis me spiritus iesu
 faciebat intrare. **E**t enim die lune faciebat me
 reuoluere humai generis calamitatē: & lapsū ade
 & sue incarnatiōis mysteriū & quicquid se offert i
 euangeliis usq; ad gloriosū ortū iesu ex utero ma-
 tris. **D**ie martis ip mihi oriebat in media nocte
 iesus: & illa dies extendebat usq; ad fugā & reuer-
 sionē iesu de egypto. **D**ie mercurii i nocte pde-
 bam reuenerēbaq iesum cū mīe. Mane uero bap-
 tizar cū ipso: desertū quoq solitudinis intrabā: &
 hospes erā cū iesu pdicāte: & discipulos eligēte: &
 i sero solus cū ipso remanebā i mōte. **D**ie iouis
 primo trāsfiguratū iesu cernebā: & diē palmaz ce-
 lebrabam. **A**scendēs etiā cū iesu i hierusalē. sepe ip-
 sius accessus & oēs cōflictus cū iudeis cernebā: ita
 q i sero cū iesu pasca deo celebrabā. **O**ēs dies ue-
 neris uidebāt mihi nō memoria: sed presentia iesu
 passōis & mortis. **D**ie sabbati sp erat mihi sab-
 batū sepulture & descensus ad inferos iesu christi.
Die dominico cū ad matutinū surgerē uidebat
 mihi q celū & tra cātarēt: Surrexit deus uere alle-
 luia. **E**t illa die oia mysteria resurrectōis ascensōis
 & pentecostē me faciebat spūs iesu qsi uisibilē &
 fēssibiliter expiri. **C**omestiōes oium dieꝝ ad ali-
 quod cōuiuolū mris et filii ul scriptū uel imagina-
 tū referēbā: et noctibus dormiebā cū eisclē similit.
Die nāq; lune comedebā cū uirgine mīe in do-
 mo zacharie i medio iesu & ioānis: & nocte cū pe-
 grina uirgine recolligebat i stabulo. **D**ie martis
 cōuiuū erat cū paruulo rege tenēte curiā i paruu-
 lo stabulo cū tribus magis: ubi mris ubera & mīra

hercula propinabat. Nocte fugiebā in egyptū cum
 mīe & paruulo & scō ioseph p̄ desertū. ¶ Die mer
 curii comedebā cū famelico iesu ministrātibz si
 bi angelis post uictoriā hostis: & nocte discipulis
 in mare laborantibus cum solo iesu stabā iu mōre
 ¶ Die iouis uel comedebam cum iesu in domo
 pharisei magdalena plorate ad pedes: uel in domo
 marthe resuscitato lazaro cū iesu discubēte. In sero
 intererā cene iesu & capiebar cū ipso. ¶ Die uene
 ris comedebā panē doloris cū ipso: miscendo spi
 nas dauos & laceam & sanguinem morientis iesu
 & bibebam aquam de aperta uena cordis ipsius.
 Nocte uel erā cum mīe ipsa lamētans: uel in sepul
 chro inclusus cū mortuo iesu: uel descēdebā ad ise
 ros cum uictore. ¶ Sic & i sabbato predictis tribus
 respectibus diuersa mihi formabā cōuiuia & nocte
 sequēti resurgebā a mortuis cū iesu glorioso & iubi
 losa mīe. ¶ Die dominico cū iesu benedicto i me
 dio discipuloꝝ comedebā: & dulciter cum thoma
 palpabā uulnera resurgētis. Et post prādiū cū ascē
 dēte iesu ascēdebā in dexterā dei p̄ris. Aliquādo cū
 orantibus discipulis una cū mīe expectabā & reci
 piebā ut mihi uidebat pacitū repromissū. Nō pos
 sunt exp̄m i uarietates cōceptuū & modoz cogitā
 di quos pius iesus in illis primordiis nouitiatibus
 in me formabat cōtinue. Et licet nūc ineffabiliter
 alterius cōditionis i me formet cōceptus: de quibus
 ifra dī libro. iiii. cap. iesus ex cruciatus i tertia cruce
 de qua aliquid in me format: tamē nullatenus sūc
 paruipendēdi prefati modi cōcipiēdi iesū i sue ui
 te decursu. Cōsulo autē fideliter oī mēti quod licet
 cognoscat p̄ intellectū sup̄iore gradū ad quē tamē
 nō bene ipellit p̄ affectū: excitet nūc se ad inferiora
 ad que sentit se ipellere sp̄m: & nunq̄ reputet se di
 gnū cogitare minimū actū uite xp̄i. Vnde & nūc
 ut ueꝝ fatear nullus ē ita minimus qui mihi occu
 rat de iesu: q̄ sicut uere infinitus meū nō fatiet appe
 ritū. Et nitit̄ sp̄s iesu meā i illo stabilire mētē: licet
 mea repudiāte malitia nōdū recepim mētis stabilē
 fixationē. Sed nūc neq̄ huius neq̄ alterius cuiuscūq̄
 me recognosco nisi ipiū destructorē. Relegi enim
 postq̄ hec scripserā tertiā crucē prefati capituli & ue
 re me p̄fiteor in illius p̄fectiōe nō etiā eē dignus
 osculari pedes eoz: p̄ quos grā iesu i illo me posuit
 statu. ¶ In primis quoq̄ exercitiis sic quasi p̄. xiiii.
 ānos circa foriseca iesu me suus sp̄s occupabat nō
 dum me introducēs ad altas sue mētis p̄fectiones
 & inestimabiles cordis sui doloris. Sed tūc roma
 na scūaria uisitās & ad angelū faciei iesu uere scissi
 mū ioānē de parma ad rupē deueniens letus & ab
 ipso cōfortatus absolutus & instructus i die indul
 gētie secūde diei augusti intraui ecclesiā brē marie
 de portuicula de assisio: & iuxta eā p̄noctauī. In q̄
 gloriosa uirgo maria que primo christi p̄sonam in
 bethleē peperat in francisco & clara & eoz ordini
 bus pepit eius uitā: ubi tātā smutationē accepi &
 nomē uite: sp̄m christi & scē regule itellectū q̄ tūc
 frustra credidi me unq̄ cōibus relaxationibus iqui

nari. ¶ Sic de nocto genitū alūnis fidelibus spū ie
 su tradidit nutriendū. Nā ad puinriā tuscie ueniēs
 sub titulo studii inueni in multis uiris uirtutis sp̄i
 tū iesu fortiter ebullire. Inter quos uir deo ple
 nus petrus de senis pectenatus & deuotissima uir
 go cecilia de florētia sic me itroduxerūt ad arcana
 iesu q̄ stupēdū eēt si scriberet̄ p̄spicacitas sp̄s eo
 rūdē. Nā p̄fata uirgo q̄ nunc simul cū p̄fato petro
 regnat in celis totū p̄cessum sup̄ioris cōtēplatiōis
 de uita iesu & arcana cordis mei & alia multa de
 puulo iesu sepissime me itruxit: & tētatiōes mltas
 circa p̄dicta a me ex ore scissimi uel puuli iesu & sue
 scissime mīs amouit. Affuit tūc cū p̄dictis maḡis
 practicis seraphice sapie doctor speculatiuus & chri
 sti uite defēsor precipuus deo kharissimus frater io
 annes oliui qui nūc felici trāsitu ut spo regnat in ce
 lis: Qui me modico tpe spū iesu preueniēte sic in
 troduxit ad altas p̄fectiōes aīe dilecti iesu & sue di
 lectissime mīs & ad p̄fuda scripture & ad in tima
 tertii status mūdi & renouatiōis uite christi: ut iā
 ex tūc in nouū hoīem mētē trāsuerim. Sed & exte
 riori uita fatis uidebar aliquāter reformatus. Nā
 docuit me: prius interius docēte iesu: in oī luie cu
 iuscūq̄ scie q̄ maxime in altis ueritatibus theolo
 gie & in oī aspectu cuiuscūq̄ create nature quasi
 ubiq̄ intueri dilectum: & meip̄sū sp̄ sentire cū ie
 su mētē & corpore crucifixū. Et tūc tota christi uita
 nō sparim sed sil̄ colligebat̄ in eius passiōe & cru
 ce: & in oī actu uite sue mihi occorrebat iesus sem
 per cruce trāsfixus: & quasi iter abyssales cordis sui
 dolores sepius submergabar. Nō tamē hūc p̄fectū
 doctorē: quē rōnabiliter tātū comēdo in aliquibus
 dictis suis sequor: quia aliquādo bonus dormitat
 homerus: nec oīa oibus data sūt. ¶ Et licet ipiū
 mis distractionibus mei ordinis in quo uixi: se
 pe peius aliis inuolutus benignum iesū maligne
 a corde reiecerim: noluit tamē ipse pius iesus a cor
 de discedere: sed quasi sp̄ legēdo colloquēdo & pre
 dicādo nouis modis & deuote sepe in admiratio
 nem iducētibus: audiētes se mihi mō uni indigno
 dignabat̄ inferere. Sciūt qui me audierūt quia beni
 gnus iesus nō me permisit in legēdo & predicādo
 friuola & curiosa sectari. Vnde & in audiētibus quā
 malā uitā meā nouerant sepe inerat puerbiū q̄ si
 uita mea aduersa cōsonaret doctrine q̄ deberē con
 uertere totū mundū. Sic me trāsgressore merito iu
 dicabāt: q̄ me uidebāt talia p̄dicatē tunicis libris
 eibus & rebus tēporalibus & sepe uanis honoribus
 abūdare: cōtra q̄ oīa doctrina mea cōtinue fulmīa
 bat. Et ut uerū fatear quasi cōtinue cū mltis crucia
 tibus cōscie his utebar. Pretendebat̄ tamē in ocul
 aliquoz multaz meaz ifirmitatū & q̄si lāguoris
 cōtinui excusaminis uelamē: cū tamē me sepe sup
 fluitas cibi & potus tanq̄ infirmatū hoīem fecerit
 ifirmari. Et si quis sciret absconas meas malicias
 & abominatiōes horrendas quibus iesum pulsam
 tem imo ifringētē cordis mei fores abhōiabiliter
 ipsū iesū reieci: & fortit̄ i malo bonitatē ipsius cō-

fregi: & usq; ad hanc diem non cesso constringere:
 non uidetur mihi q; dubitare deberet: quin uerū
 sit mihi cognomen: esse maximū peccatorum. Sed
 oipotens iesus qui diues est i misericordia uincit &
 uincet ut spero per omnia malū meum. **O**bscuro
 tamen illos qui lecturi sunt hec scripta & qui me-
 os defectus horrendos cognoscent q; malo meo
 exēplo non retrahantur a sequela christi: nec me ue-
 lint sequi in his quibus meipsū ipse non sequor.
Nam non operor ego illa: sed quod inhabitat i me
 peccatum. **E**go mente serui legi dei: & credo que
 dico & ea facere licet semiplene desidero. carne autē
 serui legi peccati: que ex malitia mea super oēs ali-
 os quantum sentio crucior continuo dolore: mihi
 ipsi displiceo: & contra meipsum ago. **A**rmor cōtra
 dilectum iesum qui me indignum in terra per spi-
 ritum suum inhabitare dignatur. **S**i quid uero i me
 uel per me boni uult facere. hec ut arbitror maxima
 est causa ut suā honoret omnipotentia uel oīpo-
 tētē misericordia & patientia non solum suppōtā-
 tem sed & perfecte conuertentem malos: quia ut
 puto in omnium electorum suorum numero &
 ut sentio forsitan etiam omnium reproborum nō
 inuenit mentium cōuersorum iesus malignā crea-
 turam quantum me: & magis improbe suo suaui-
 simo & fortissimo spiritui rebellatē. utinā sibi pla-
 ceret q; omnia mala mea occulta hic subscriberē:
 sicut ipse quod expecto cum gaudio omnibus in
 iudicio reuelabit: quia non dubito q; me sceleratissi-
 mū omnium omnis intellectus alius tāto me iu-
 dicaret uerius quanto ego adhuc proprio amore
 infectus nescio secundū puram ueritatem malorū
 meorum ponderare excessus. hā nouē annorū spa-
 cio quibus legi & parisiis fui: sic totā primā refor-
 mationem sedauerā q; piissimi iesu mihi per sōniū
 terribiliter apparentis dure iusticiam prouocauī: q;
 semper inuenit & facit causas miserendi mihi. **V**i-
 gesimoquinto autem anno etatis mee: & modo
 quem pretereo ad reuerende matris & sanctissime
 angele de fulgineo uere angelice uite in terris me
 adduxit noticiam. **C**ui sic cordis mei defectus: &
 sua secreta beneficia reuelauit iesus: ut dubitare nō
 possem ipsū esse qui loquebatur in illa: & sic oīa
 dona propria per meā malitiam perdita in imen-
 sum multiplicata restituit: ut iam ex tunc non fue-
 rim ille qui fui. **E**t in exptis prius sue uirtutis in-
 flamantis splendoribus totam mētis mee faciem
 imutauit: & infirmitates & languores ab anima &
 corpore sic repulit: & priores distractiones renoua-
 uit: ut nullus sane mentis qui me prius cognoue-
 rit habeat dubitare quin spiritus christi in me sit de
 nouo genitus. **A**c per hoc uelint nolint emuli de-
 trahentes sanctitati irreprehensibilis uite illius san-
 ctissime anime: & mutatiōi diuine: que ad eius uer-
 bum & meritum oritur in uita multorum spiritua-
 lium filiorum: sit mater pulchre dilectionis timo-
 ris & magitudinis & sancte spei: quia ueniunt eis
 omnia bona pariter cum illa: & innumerabilis ho-

nestas per manus illius: etiam multis qui fuerant
 prioribus temporibus dissoluti. **E**t circa quadrien-
 nium rē legi: & post hec omnia pōra relinquens
 soli iesu predicationi intendi. **I**n qua super admirā-
 do dei beneficio propter testimoniū ueritatis quā
 corā dero & populi multitudine per uisina pluries
 predicando exposui semiplene quā i hoc libro ple-
 nius expressi sub cuiusdā persecutionis titulo pre-
 dicationis iposito silentio ad solitudinis locū de-
 ductus sum factum: qui dicitur mons aluerne: quē
 nunc adhuc indignus habitator cōmaculo sicut oīa
 dei beneficia maculaui. **E**t licet horribiliores ruinas
 ibi q; alibi unq; exceperim: tamē & sublimiores &
 ineffabiliores trāformatiōes in iesū a sua largiua
 pietate suscepi: & in nouum statum quasi conti-
 nue transferor. **S**ed hoc est stupendū meum male-
 factum: quia semper eo peior fio quo melior esse
 debeo. **I**bi ineffabilibus modis tota simul & gloria
 christi crux & passio: simul & uita dei hominis mi-
 hi imittitur: & inestimabilis fletus super destructi-
 one christi uite & adulterate ecclesie tota cordis re-
 liquatione quasi cōtinue imissus est mihi: & a pro-
 prio amore me iesus excludit: ut nesciā flere uel pe-
 tere nisi honorem iesu in reformatione ecclesie &
 uite sue: & conuersione omnium electorum. **I**n
 hiis uarietatibus totum annum primum in sacro
 monte transegi: multotiens molestatus a diuersis
 q; aliqua scripturarum exponerem. aliis petentibus
 q; p̄dicabilia cōponerem. aliis q; apocalypsim ex-
 ponerem. aliis deuotius flagitantibus q; christi ie-
 su uitam & cordiales eius passiones describerem.
Sed nouit iesus qui librum istum ut arbitror ipse
 cōplebit: q; tantum erā extraneus a predictis i cor-
 de meo: licet uerbis transirem cum postulantibus
 hec q; sicut modo uideor mihi extraneus ab edifi-
 cio manuali. **H**uius autē difficultatis ratio mihi ab
 infātia infuit: quia uix unq; potui unam modicam
 distinctiunculam uel aliquid aliud scriptitare uel
 cuiuscūq; scribenti dictare quantumcūq; utile uel de-
 uotum etiam sportunis non tam precibus q; cona-
 tibus a pluribus molestatus: de quibus plenā expi-
 entia habuit qui mihi p̄erat guardianus cuius im-
 portunis molestiis sepius iteratis illius manu hoc
 modo liber iste incepit. **N**am uterinus frater & mi-
 hi cura filius quem ad ordinem sanctum adduxi q;
 minor tempore supra me uirtute senescit. me mo-
 lestabat continue precibus dum presens esset: litte-
 ris absens: & guardianum predictum: ut me pro-
 pulsaret q; saltem uersiculos qui sunt huius uite ca-
 pitula enm eo quod sentiebam de cordiali passiōe
 iesu scribēti gnardiano loquendo edicerem: quia
 neuter eorum sperabat meam adhuc nimiam duri-
 ciam ad amplius emolliri. **Q**ui magis motus mo-
 lestia q; complacentia acceptaui solū uersiculos intē-
 dens transcurrere. nam eos ex aliorum dictis & a
 christo iesu mihi imissis cōpeterā ad christi uite fa-
 ciliorem recolligendo memoriam: & presentis sta-
 tus miseriam cordialiter deplorandam. **S**uadente

Prologus primus

uero mihi predicto scriptore q̄ breuiter uel eorum intellectum exponere: illud intēdi: uix alicubi mediam lineā pro expositione uersiculi ponens. Cū uenissem autem ad primum uersiculum: Iesus futura preuidens: fortissime fuit mihi imissum a spiritu iesu: ut cordiales dolores iesu exponerem tam pro predicto fratre Iohannino paruulo fratre q̄ pro omnibus uolentibus in christi passionibus exerceri. Quo facto instigabar a iesu q̄ sue passionis describerem totum cursum: & dum in his procederē: imissum est mihi q̄ totam uitā iesu transcurrerē: & paruulum libellum ex euangelica silua trāscriberē: quē dilecti iesu myrthe fasciculū appellare. Sed cum perseuerarem in gemitibus fetulentie status huiusmodi imissum est mihi fortissimo impulsu spiritus iesu: ut presentis ecclesie mala describerem: & uite christi ueritatē impugnantium uitā cōfutarem: & ab eternitate iesu inchoando usq̄ ad suam & suorum gloriam mēbrorum per medium decursum totius uite transiens: explicarem fideliter q̄d q̄d ipse iesus de quo scribebam imitteret: & de ipso cogitare uolentibus prestarem cōtēplationis formam. Et in quinto libro aliquantulū apparet Apocalipsis intelligentia littere: propter quod liber incōparabilē plus excessit in longitudine q̄ ipse estimaueram. Nec miretur lector si diuersis modis uitia huius tēporis prolixius repetantur: quia uix credet futura natio quātū in his diebus malis submersa fuerit ueritas ecclesie: & adulterata ueritas christi uite. Et q̄a singularit̄ paupertas christi uite: & eius paup̄ usus ueritatis machinationibus multipliciter dissipatur: Idcirco ubiq̄ pungit spiritus iesu in hoc libro pauperes falsos: & capitulum illud libri tertii: Iesus p̄ nobis indigens: prolixius ampliauit: quod etiā in pluribus aliis capitulis idem spiritus iesu christi fecisse mōstratur: quos tamen capitulorum prolixitas: ut spero in ipsis primordiis capitulorum ad certa mēbra reducent: ut lectori possit occurrere quod intēdit. ¶ Vix etiā credet quicūq̄ hec leget nisi spiritus iesu suo cordi imitat: cū quanta impulsio spiritus iesu ipse ut indubie teneo mihi imittebat detestationem presentis tēporis & preteriti: & ad scribendū ipse sine cogitatioe preābula ipellebat: hā in more solitudinis: cum librorum penuria ubi possem dubia reuidere: non plus q̄ triū mēsiū & septem dierum uel circa spacium tēporis in scribendo totum hunc librum: de quo scribendo uix unq̄ cogitaueram: occupare permisit: & tunc etiam nisi quando dictabam: uel ab aliis libris accipiebā: ualde parum cogitare sinebat. Quod si precogitabā aliquando dum postea dictare scriptori: ut sepius iesus totalit̄ alterabat: & nullo modo formabat cōceptū. Nec quod scriptum ē adhuc potui uel cursorie reuidere: propter quod habeat me lector excusatum de ordinatione multiplici: & repetitione plurima quod i decursu libri forsitā apparebit: si me cōtingeret sine debita correctione libri nimium impediri: quia multas impugnationes patet ab illis

quorum uitia uellet iesus corrigere & consumi: & quod alicui uidet̄ dubium in aliquo loco ut spero inuenietur expositum. ¶ Licet autem multis oraculis me iesus cūfortauerit: & iteris imissionibus & facilitatibus inumeris memorādi hactenus expertis: tamen potissimum adiutorium & confortamentū in scribendo secure fuit uere dicere amor iesu duce prudentissime uirginis uere spōse christi de ciuitate castelli: cuius uita in omni sanctitate insignis: & sanctitate probata: ita dudum uolitat per ora populorū nō solum ciuitatis predictę: sed etiā longe distantium: & maxime ab omnibus in uita iesu expertis ipsius sponsa excellentissima predicat. Hec i medio distorte familie: licet nobilis & diuitis: sed tamē multū peruerse & a uia christi aliene a tenera sua crate iam per .xv. annos luxit ut splendidissimū luminare. Hec ab omnibus se claudens in una uili camerula carcerauit. Cuius uita i austeritate cibi & potus: in modestia silentii: & cōtēplatione sponsa: in patientia continue infirmitatis terribilis: magis admirabilis q̄ imitabilis a cognoscentibus iudicat̄. nā sepe mltis diebus nihil comedisset: & continue quasi nihil comedit: & i tanta cōtēplatione rapitur ut sepe sit uisa a fratribus & personis fidelibus rapta & splēdēs toto corpore subleuata a terra: cuius si per singula scribantur uirtutes & gratie: magnus componendus ē liber. Hec igit̄ talis & tanta quā sepe in aliis certitudinaliter comprobauit diuinis interfuisse consiliis sic de ciuitate castellana q̄si continue ispirabar in lumine christi iesu q̄ in monte sacro consistens faciebat me facere iesum in huius libri scriptura luculeter ipsa mihi aperiret secretissima huius libri: q̄ nulla potuit hūana rōe cognoscere. Nā ut stelligi dat̄ apparet: quia in corde iesu & doloribus eius fuit. Et cū uix tertiā libri partē fecissem: mihi predixit q̄ eram positurus in alia. Et dum infirmarer de febre & crederem libri per hec ipediri scripturā: sic ad eius promissionem ex parte iesu conualui subito q̄ mihi statim preparato optimi fratris & nūci auxilio fere medietatem huius libri: & q̄si totā difficultatē i ultimo triū predictorū mēsiū cōpilauit spiritus iesu christi. Et iuxta q̄ ipsa pdixit dās mihi ēminū mēsiū septēbris: illo mēse t̄muauit in uigilia Michaelis archāgeli anni presentis. M.ccc.v. a felicissimo ortu ueri solis iesu. A me uero uili conuersione anno .xxxii. ¶ Si exprimerem q̄ mihi itimabat de cōtentis i libro thymeo: quasi incredibile foret legentibus: nam septem mēsiū tēpore durauit huius libri tractatus: & fuit quattuor uicibus ipedimentis notabilibus lōgo dierū spacio interruptus: ita q̄ a ix. die martii in quadragesima in festo .xl. martyrū q̄ dies fuit feria .iii. post dominicā q̄dragesime quādo legit̄ euāgeliū secūdū matheū in quo dicit̄: q̄ intrauit iesus in templū & eiecit enētēs & uēdentes de tēplo. Inchoatus est iste liber pdicto dierum numero cū mltō cordis mei stupore: cū recogito fuit die pdicta finitus. Que iō sic seriose hic posui

ut propter generale modū quo oīum bonorū auctor singulariter est ipse iesus in his que bona sūt: in hoc libro singulariter ipsi iesu reddat gloria: mihi autē omnis imputetur defectus: qui ipsū ut ē cognoscere non ualeo: & quātū imittere se uult: ex mea malitia non recipio. Et illud quod imifit: & sentire me fecit: sentire nō potui: & q̄ potuissem sepe quod exprime nō possum impediēte deordinatione omisi ita q̄ apte cognosco q̄ cū defectibus multis protuli quod iesus ipse sine defectu suggestit: & ex malitia uasis multū infeci quod mens imifit. Et ego miser instrumentū multū icōpetēs multam contumeliā feci spiritui iesu p̄ncipali auctori: unde sicut de aliis beneficiis suis magis timeo me sibi facere contumeliā q̄ eius gloriam manifestare presumā. Idcirco at̄ mee infelicitatis historiā i repugnando beneficiis iesu & sanctorū adiutorio personarum & aliorū spiritualia nō tacuerim beneficia mihi indubitāter experta ut omnis p̄sens & futura natio recognoscat apte q̄ nunq̄ fui nisi ipugnatō gratie iesu christi. Et q̄ aliorum sanctitate post suum meritū pius iesus uidens me ex malis meis suam prouocare iustitiā: occasione sup̄ me misericordiam suā effūdēdi prouidit: pp̄ quod nunq̄ aliā suam cognitionē & imutationem uirtuosā ac mirabilem in me facere uoluit nisi p̄us me faceret subiti per meritum & sui spiritus sentimentū alicui persone despecte. Et quidē iuste. hāc illud modicum quod mihi uidet̄ maximum quo imixtus fui uanitati scientie huius status: monuit me nō illustrari debere a iesu: cuius ē cū simplicibus sermo: nisi prius sanctā simplicitatē xp̄iane sapientie cum uicinis discipulis colūbine simplicitatis spiritus iesu xp̄i addiderē. maxime cum in erroribus huius tēporis ut isra patet stultū faceret iesus phariseorū peisifere hodie cathedre p̄ncipatū. ¶ Protestor autē q̄ multa que me fecit sentire uerissima fore spiritus piissimi iesu christi maxime de excellentiis sue humanitatis & sue m̄tis sanctissime & de imensis doloribus tā sui sanctissimi cordis q̄ corporis q̄ etiam de icognita mūdo intimatiōe sui ad nos: & nostri ad ipsū: & de cōnexiōe operū nostrorū ad sue charitatis iestmabile actū & hitū: & de multis similibus nō fui ausus scribere i illa altitudine i qua ipse benedictus iesus me faciebat sentire: timēs ne erronee caperētur ab ingeniis igrossatis nimia t̄bitio ne paganice uanitatis: q̄ fortissime claudit ostiū intellectus ad sublimia n̄re fidei sacramēta: & affectū reddit ispidū ad ipsa mādata: & effectū facit quasi nullū ad debite imitāda i studētibus circa talia ēt uiris religiosus: quod sepe cū multo gemitu expi mur. ¶ Vbi ergo lector p̄spexerit pulchritudinē iesu in docta manu depingi. nō mihi irascatur malo p̄ictori sed oret candorē lucis eterne iesu suā clarificare & decorare sententiā: & mihi peccatori concedere ueniā culpā ueraciter cōfitefi. ¶ Hūc at̄ librū arborem crucifixe uite iesu cēsui nominādū. quē i quoc̄q; libris siue uoluminibus isto mō distixi. ut p̄mus liber radicē arboris cōtineat: incipiēs ab eterna ge-

neratiōe iesu de p̄re. usq; ad gaudiosa nobis tēporalē natiuitatē ex m̄re. ¶ Secundus liber erigit huius sacre arboris stipitē: incipiēs a circūcisio ne iesu usq; ad māifestationē ipsius p̄ testimoniū p̄cursoris. ¶ Tertius explicat huius arboris ramos i uirtuoso p̄dicatiōis decursu iesu & electo discipulorū cetui: incipiēs a loāne baptista usq; ad igressū ipsius i scām ciuitatem hierusalē i die palmarū: i qua p̄ nobis se deo p̄ri obtulit holocaustū. ¶ Quartus cōsumat huius felicitis arboris sumū: ponēs iesu & sue reuerentissime m̄tis uirtuosū passiois cōflictū & gloriosissimū regnū: incipiēs a regio igressu iesu i hierusalē usq; ad gloriosā assūptiōem regine celi i hierusalē sup̄nā. ¶ Quintus & ultimus est de multiplici huius sacre arboris fructu i m̄titudine fidelis prolis ex gētili ecclesia sibi de nouo martyrio copulata. & p̄tēdit usq; ad eternū sp̄saliū beatificate uniuersalit̄ hūane nature. Attēde nūc lector q̄ q̄a hos uersiculos mihi multiplicauerim: ut sepe idē opus sub diuersis rōnibus saporarē: idcirco i cōponēdo librū p̄ses i unū cap̄l m̄ coartauī: maxime in quarto libro q̄ fuit p̄mo scriptus quo ad passionis tractatū: q̄n me credebā ut dictum est paruulum fasciculū cōpilare ut ibi patet. adhuc: q̄a quasi p̄ modū expositiōis breuis sic incipiūt plura cap̄la passionis: hoc fuit q̄n & cetera. Similit̄ & i secūdo libro in duobus ultimis cap̄lis octo inchoauī uersiculos quattuor i quolibet eorū. Oīa at̄ cap̄la & uersiculi i ferius describuntur. Et ubi p̄ses uersiculi uirgulis cōiungunt̄: signū ē q̄ i unū capitulū sūt resecti. Et ubi uidet̄ mihi q̄ articl̄i fidei m̄deat̄ matie cap̄lorum: eos declaro cū erroribus reprobatis breui uerbo scripture. In secūdo cap̄lo p̄mi libri iuenies ubi sūt oēs articl̄i dimittatis: & i ultimo eiusdē libri ubi sūt oēs hūanitatē. Si qd i isto libro ut dictū quod appareat repugnare ueritatibus quas i explanatiōe articulorū & cōfutatiōe errorū cōtrariorū edixerim: sciat q̄cūq; legerit ul̄ ab alio hic fuisse appositū: uel a me p̄ iaduertentiā: & p̄ defectū debite examinationis pp̄ breuitatē tēporis fuisse platū. Et iō ex nūc plene reuoco oē illud quod scā romana eccl̄ia p̄dictis repugnare iudicauerit. Cuius correctiōi solius tm̄ me & libe submitto: & pleno corde & aperto ore p̄fiteor fidē eius & p̄ eius zelo huius libri labore me fecit assumere sp̄s iesu xp̄i. Et nullus p̄sumat i hoc libro aliqd̄ imutare: uel ipsū occultare: ul̄ quo mōlibet ipeidire: q̄n pure & itegre sacrosāctē sedi ap̄lice emēdādus ul̄ approbādus celerit̄ p̄ntet̄. In quā plene & itegre suā scāssimā auctoritatē trāssūdit oipotēs redēptor deus hō xp̄s iesus cui librum cōmitto: qui de seipso ipsum ut spero cōpilabit p̄ spiritum suū dictū.

Explicit p̄mus plogus. Incipit secundus.
Uuo ego iā nō ego: uiuit uero in me xp̄s. Quod at̄ uiuo i carne. i fide uiuo filii dei q̄ dilexit me & tradidit semetipsum p̄ me. Nō abiicio grām dei. Paulus ap̄lus uerus xp̄i imitator i mō iā p̄ grām q̄si xp̄s factus ad Gala. xi. premissa uerba de se scribit: q̄ utinā nos uerificaremus